

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

«Затверджую»

Заступник директора з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи

 Т. М. Марченко

« 30 » серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ СУЧАСНИХ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ВЧЕНЬ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Українська мова і література
Додаткова спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література). Психологія

Дніпро – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Історія сучасних літературознавчих вчень»** для здобувачів I року навчання денної форми здобуття освіти освітньо-професійної програми **Середня освіта (Українська мова і література). Психологія.**

«Історія сучасних літературознавчих вчень» належить до циклу обов'язкових навчальних дисциплін. Мова навчання – українська.

Розробник:

Голобородько Ярослав Юрійович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української філології

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри української філології

Протокол № 11 від «28» червня 2022 р.

Завідувач
кафедри української філології

доц. Т. М. Радіонова

Схвалено Науково-методичною радою Горлівського інституту іноземних мов

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова проф. Т. М. Марченко

© Голобородько Я. Ю., 2022 р.
© ГІМ ДВНЗ ДДПУ, 2022 р.

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни	4
2.	Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3.	Очікувані результати навчання	8
4.	Програма навчальної дисципліни	10
5.	Структура навчальної дисципліни	11
6.	Теми семінарських занять	14
7.	Самостійна робота	15
8.	Методи навчання	16
9.	Методи оцінювання	16
10.	Критерії оцінювання рівня знань і умінь здобувачів	16
11.	Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти	18
12.	Методичне забезпечення	19
13.	Рекомендована література	19
	Основна	19
	Допоміжна	20
	Інформаційні ресурси	22

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІН

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна (вибіркова)	
Модулів – 2	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 3	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекції	
		18 год.	- год.
		Семінарські	
		18 год.	- год.
		Лабораторні	
		-	- год.
		Самостійна робота	
		54 год.	- год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	год.
Вид контролю: диференційний залік			
Пререквізити: загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти («Вступ до літературознавства», «Аналіз художнього тексту. Жанри та стилі», «Історія української літератури», «Інформаційно-комунікаційні технології в галузі», «Педагогічна психологія»).			

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія сучасних літературознавчих вчень» формує професійно-фахові компетентності у здобувачів в умовах розвитку нової української школи (НУШ), спрямована на оволодіння й активне застосування новітнього літературознавчого інструментарію у процесі сприйняття, інтерпретації та наукової обсервації художніх текстів.

Метою є: оволодіння здобувачами основних понять, категорій, ціннісних підходів, необхідних для глибокого і багатогранного розуміння як окремих літературних подій та персоналій, так і системного художньо-естетичного розвитку; підготовка здобувачів до фахової наукової роботи, до написання студій, розвідок літературознавчого спрямування.

Завдання:

- поглибити знання про специфіку, атрибутивні риси літератури як виду мистецтва;
- розширити уявлення про зв'язок і взаємозв'язок філософії, історії сучасних літературознавчих вчень та художньої літератури, виявити грані значення західноєвропейської філософської та літературознавчої думки для динаміки світового літературного процесу;
- ознайомити із знаковими працями, концепціями сучасних філософів, літературознавців та їх репрезентованістю у літературних текстах;
- оволодіти базовою термінологією новочасних літературознавчих досліджень;
- ознайомити з основними методами сучасного літературознавчого аналізу, дискурсу, відпрацьовувати навички застосування цих методів на практиці;
- розвивати вміння, навички фахової інтерпретації художніх текстів;
- встановлювати типологічні зв'язки літератури з іншими видами мистецтв, зокрема з кінематографом;
- творчо використовувати філософські та онтологічні підходи, конструкції у процесі формування оригінального літературознавчого трактування;
- формулювати власне бачення або власну концепцію твору, письменницької постаті, художньо-естетичної проблеми;
- залучати здобувачів до вдумливого ознайомлення із працями провідних сучасних філософів, мислителів, учених-філологів, що виражають і оприявлюють динаміку сучасних літературознавчих вчень;
- активізувати вміння здобувачів послуговуватися актуальними поняттями, категоріями гуманітарно-літературознавчого характеру у фаховій діяльності, застосовувати різні методики сучасних літературознавчих учень у науково-дослідній роботі;
- формувати методологічну компетентність здобувачів, фахову потребу в самостійній роботі над розвитком і підвищенням власної літературознавчої компетентності;
- сформувати цифрові компетентності.

У результаті опанування навчальної дисципліни «Історія сучасних літературознавчих вчень» здобувачі повинні знати:

- роль і значення сучасних літературознавчих учень для компетентного розуміння процесів і тенденцій, що відбувалися в історії літератури і відбуваються в літературі нинішнього періоду;

- провідні тенденції новочасних філософських, інтелектуальних шукань та літературознавчих учень, властивих другій половині XX – першій половині XXI ст.;
- закономірності тісного взаємозв'язку розвитку філософії, історії літературознавчих учень і художньої літератури, значення філософських концепцій, моделей для формування художньо-образного світу сучасного письменника;
- провідні праці західноєвропейських філософів, інтелектуалів, літературознавців, у яких обґрунтовуються і розроблюються новочасні підходи літературознавчих і гуманітарних досліджень;
- найвідоміших представників кожного інтелектуально-наукового напрямку, актуальних літературознавчих учень;
- основні праці відомих і знакових мислителів, філологів, культурологів, у яких репрезентовано сучасний рівень літературознавчих учень;
- генезу, специфіку розвитку і сутність найбільш актуальних методик, що застосовуються в сучасних літературознавчих дослідженнях;
- атрибутивні риси й характерні відмінності основних сучасних літературознавчих учень;
- маркерну термінологію, притаманну сучасним методикам літературознавчих досліджень;
- репрезентованість сучасних літературознавчих учень у студіях, працях українських науковців;
- зв'язок літературознавчих робіт, праць із методами новітніх мистецтвознавчих досліджень, що спостерігається у практиці визнаних західних (західноєвропейських, американських) філософів та інтелектуалів;
- пріоритетні напрями розвою сучасного літературного процесу – особливості проблематики, художніх пошуків, жанрової системи, мовно-стильової культури;
- основні художні досягнення світової літератури періоду кінця XX – першої половини XXI ст.;
- особливості актуальної української літератури в контексті пансвітових художніх трендів.

Здобувачі вищої освіти мають уміти:

- володіти базовою інформацією про стан розвитку сучасної філософської та літературознавчої науки, а також тих гуманітарних проблем, що обсервуються, аналізуються їх провідними представниками;
- виокремлювати і характеризувати основні сучасні літературознавчі вчення і властиві їм методики літературознавчих досліджень;
- кваліфіковано працювати з науковими першоджерелами, в яких розроблюються й обґрунтовуються сучасні й актуальні літературознавчі вчення;
- використовувати допоміжні інформаційні джерела з означеної проблематики (довідники, антології, збірники);
- виділяти найвідоміших представників сучасних філософських і літературознавчих учень та репрезентувати їхній внесок;

- об'єктивно аналізувати закономірності розвитку, властиві історії сучасних літературознавчих учень, вичленовуючи достоїнства кожного вчення і проблемні місця;
- застосовувати різні актуальні методики, характерні сучасним літературознавчим дослідженням, у власній практичній діяльності;
- використовувати дослідження, концепції відомих філософів, інтелектуалів, літературознавців, культурологів у фаховій науковій роботі;
- вільно оперувати сучасною літературознавчою термінологією у формах усного мовлення (виступу, повідомлення, дискусії);
- викладати власне розуміння, власну інтерпретацію художніх текстів логічно, аргументовано і доказово, реалізуючи при цьому набутий потенціал знань зі сфери історії сучасних літературознавчих учень;
- виділяти атрибутивні, маркерні риси кожного актуального літературознавчого вчення;
- використовувати актуальну наукову термінологію у різноманітних формах писемного мовлення (при підготовці та написанні студій, розвідок літературознавчого чи статей, оглядів, есеїв, рецензій критично-літературного характеру);
- компетентно й умотивовано застосовувати набуту інформацію з історії сучасних літературознавчих вчень у процесі підготовки і написання магістерських робіт.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни «Історія сучасних літературознавчих вчень» передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей і програмних результатів** навчання відповідно до освітньої програми, а саме:

загальні компетентності:

- здатність збагачувати та поглиблювати власний гуманітарний, інтелектуально-мисленнєвий та культурний рівні;
- здатність до самостійного оволодіння концепціями й методиками сучасних літературознавчих учень;
- здатність застосовувати концепції та методики сучасних літературознавчих учень у педагогічній діяльності;
- здатність набувати за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій різноаспектні знання, вміння й навички, як пов'язані, так і безпосередньо не пов'язані з фахом власної діяльності, а також застосовувати їх у практичній роботі;
- здатність працювати з традиційними (друкованими) бібліотечними системами та бібліотечними фондами,
- здатність орієнтуватися в інформаційних потоках web-простору, аналітично сприймати й оцінювати отриману інформацію, враховувати суб'єктивні акценти інформаційно-пізнавальних ресурсів,
- здатність до проведення літературознавчих досліджень на відповідному рівні;
- здатність на достатньому рівні володіти інформаційно-комп'ютерними технологіями для здійснення професійних завдань та реалізації подальшого персонального розвитку.

Фахові компетентності:

- здатність виявляти знання сучасної наукової парадигми у сферах філософії, літературознавства, культурології та їхніх базових, основоположних понять;
- здатність володіти категоріями та поняттями сучасних літературознавчих учень і застосовувати їх у власній педагогічній діяльності;
- здатність самостійно вдосконалювати, збагачувати свій потенціал теоретичних знань у сферах гуманітарних дисциплін, зокрема філології, мистецтвознавства, культурології, а також продуктивно застосовувати його на практиці;
- здатність оприявлювати навички сучасної інтерпретації художніх текстів, послуговуючись при цьому актуальною термінологією потрактування естетичної специфіки письменника та його художньо-образного світу;
- здатність самостійно моделювати і здійснювати лінгвістичні й літературознавчі дослідження на основі цілісного наукового світогляду і набутих філологічних та гуманітарних знань;
- здатність проектувати завдання і розв'язувати проблеми власного професійного розвитку;
- здатність об'єктивно оцінювати найзначніші здобутки у сферах сучасної філософії, філології, зокрема літературознавства, та вбачати перспективи розвитку філологічних досліджень;
- здатність застосовувати набутий фактаж з історії сучасних літературознавчих учень у науковій роботі, проводити паралелі між мейнстрімними тенденціями в актуальній літературі й новочасному мистецтві, здійснювати обґрунтований аналіз результатів власних наукових пошуків.

Результати навчання:

- уміти планувати освітній процес, ураховуючи прогнозування його основних показників у процесі вивчення предметів літературного циклу;
- уміти компетентно й аргументовано послуговуватися при цьому концепціями та фактологією зі сфери історії сучасних літературознавчих учень;
- використовувати базові концептологію і фактаж сучасних літературознавчих учень при реалізації міжпредметних зв'язків, зокрема при проведенні паралелей між літературою і живописом, літературою і музикою, літературою і кінематографом;
- моделювати інноваційне освітнє середовище та конструювати зміст, форми, методи та засоби навчання літератури в закладах освіти, активуючи концепції і методики актуальних літературознавчих учень, які більшою чи меншою мірою пов'язані з досягненнями новочасної філософської думки.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Герменевтика. Рецептивна естетика. Психологія

Тема 1. Філософська герменевтика і текстуальні аспекти.

Герменевтика як теорія інтерпретації тексту й практика розуміння його смислу. Герменевтичні вчення від Ф.Шлейєрмахера до В.Дільтея. Основні стадії і представники герменевтики ХХ ст. М.Гайдеггер і його онтологічна герменевтика (фундаментальна онтологія). Розробка проблематики у філософії Г.-Г.Гадамера, утвердження і розробка феномену розуміння для вирішення важливих питань гуманітарного характеру. Поняття «герменевтичного досвіду» і його потрактування. Інтерпретація тексту у філософії Гадамера. Текст і його ауктор (творець), специфіка стосунків між ними. Концепція «герменевтичного кола».

Тема 2. Літературна герменевтика і рецептивна естетика.

Художній твір як факт культури і форма об'єктивації культурного досвіду. Розробка проблем історичної природи розуміння, історичної дистанції у сприйнятті та інтерпретації тексту, значення власної позиції у процесі його розуміння. Роль окремих інтерпретаційних методик і моделей. Герменевтична концепція Е.Гірша. «Принцип авторської авторитетності» як критерій глибини інтерпретації твору. Знакова система тексту і моделювання його значення. Специфіка фігури інтерпретатора і його залежності від свого соціокультурного часу. Герменевтична стратегія як розширення інформативної та культурної території реципієнта, допомога йому в більш усвідомленому розумінні себе.

Тема 3. Психологізація у літературознавчих дослідженнях.

Учення З.Фрейда як розгорнута теорія динамічного розвитку особистості, взаємодія біоцентричних механізмів її самоутвердження та соціумної реалізації. З.Фрейд і аспекти мистецтва. «Уявлюване», «символічне», «реальне» в концепції Ж.Лакана. Структура я-індивіда і «друга людина» (суб'єкт несвідомого). Дослідження значень мови і символу. Функція мови як універсальне джерело креативності. Місце психологізації у процесі розв'язання проблем естетики. Психологічне потрактування творчості і рецепції. Шифри неусвідомлюваного. Психологізація і пошуки прихованих, глибинних пластів тексту.

Змістовий модуль 2.

Структуралізм і постструктуралізм. Інтертекстуальність

Тема 4. Пріоритети літературознавчого структуралізму.

Р.Барт і його праці «Міфологія», «Система моди», «Смерть автора». Проблема мови й ідеології. Слово, текст і вираження ідеологічної концепції. Критика настанов сучасного західного суспільства. Розробка категорії міфу. Латентні й ідеологічні рівні міфологічної практики. Трансформаційні потенції міфу. Міфологія як органічна і невід'ємна сфера сучасної культури.

Структуральний метод як спроба об'єктивного аналізу внутрішньої структури тексту. Дослідження іманентних механізмів та чинників, що впливають на формування художнього тексту. Цілісність художнього твору і система його засад, прийомів. Структурування духовного світу персонажа. Архітектоніка тексту як складна взаємодія мікроструктур. Виокремлення глобальних художніх структур і принцип структурної повторюваності.

Тема 5. Деконструкція і постструктуралізм.

Поняття деконструкції і роль Ж.Дерріда в його утвердженні. Основні типи деконструкції. Деконструктивний аналіз як стратегія охоплення «загального тексту» з його найширшим «культурним інтертекстом» (Ж.-Ф.Ліотар, М.Фуко). Деконструктивний підхід як зосередження на літературних і мистецьких творах (Ф.Джеймісон, П. де Ман). Стратегія глобального переосмислення тексту, художнього явища, соціокультурного феномену й уведення його в модернізований інтелектуальний контекст. Постструктуралізм і його скептична рецепція раціонального обґрунтування фактів, процесів та тенденцій дійсності. Семантична знаковість опозиції «іраціоналізм – раціоналізм». Інтерес до виявів волатильного, фрагментарного, суперечливого. Критичне ставлення до «універсалізму», «прогресу» у сфері наукового пізнання.

Тема 6. Інтертекстуальність як засіб аналізу художнього тексту.

М.Бахтін і дослідження Ю.Крістевої. Інтертекст у конкретному й універсальному розумінні. Інтертекст і семантика твору, інтертекст і сприйняття твору. Відношення тексту до інтертексту. Інтертекстуальна природа новочасної літератури. Атрибути інтертекстуальної свідомості. Основні маркери виявлення інтертекстуальних явищ. Інтертекстуальність і літературна комунікація. Концепція «інтертекстуальної гри» сучасного художнього мислення. Трансформація автора як суб'єкта творчості й тексту як об'єкта дослідження. Репрезентативні течії в потрактуванні категорії інтертекстуальності.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог го	у тому числі				
		л	с	лаб.	с.р	інд. з.		л	с	лаб.	с.р.	інд.з.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. <i>Герменевтика. Рецептивна естетика. Психоаналіз</i>												
Тема 1. Філософська герменевтика і текстуальні аспекти	15	3	3		9							
Тема 2. Літературна герменевтика і рецептивна естетика	15	3	3		9							
Тема 3. Психоаналіз у літературознав чих дослідженнях	15	3	3		9							
Разом за змістовим модулем 1	45	9	9		27							
Змістовий модуль 2. <i>Структуралізм і постструктуралізм. Інтертекстуальність</i>												
Тема 4. Пріоритети літературознав чого структуралізму	15	3	3		9							
Тема 5. Деконструкція і постструктурал ізм	15	3	3		9							
Тема 6. Інтертекстуаль ність як засіб аналізу художнього тексту	15	3	3		9							

Разом за змістовим модулем 2	45	9	9		27							
<i>Усього годин</i>	90	18	18		54							

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Когнітивна специфіка гуманітарних наук, зокрема літературознавства як науки про літературу.	2
2.	Основні функції сучасної термінології в літературознавчих дослідженнях.	2
3.	Теорія знаку Ф. де Соссюра і її значення для літературознавчих досліджень. Соціозначуща важливість поняття коду, що забезпечує різні види комунікації, зокрема літературну.	2
4.	К.Леві-Стросс і його праці в розвитку структуралізму. Поняття і категорія структури. Погляди на зміст і смислову специфіку структури.	2
5.	Аналіз структури літературних текстів і виявлення внутрішніх закономірностей їх побудови. Концепція літературної комунікації. Структуральний аналіз оповіді.	2
6.	Постструктуралізм і концептуальна розробка категорії «методологічного сумніву» стосовно базових цінностей і аксіологічних настанов західного суспільства.	2
7.	Ідеологічний зріз постструктуральних практик. Концепція «домінуючих ідеологій».	2
8.	Роль «індустрії культури» у формуванні стереотипів особистості й соціуму. Багатовекторна критика західної соціальної аксіології.	2
9.	Особливості деконструктивізму в дослідженнях Ф.Джеймисона і П. де Мана.	2
	Разом:	18

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Рецептивна естетика як реакція на концепцію автономності мистецтва	6
2.	«Констанцька школа» і її концептуальні напрями (Г.Р.Яусс,	6

	В.Ізер, Г.Вайнріх, Р.Варнінг та ін.). Потракткування літературознавчою наукою твору як самодостатнього, самоцінного художнього явища	
3.	Феноменологічне вчення Е.Гуссерля. Об'єкт й інтенціональність. Засади феноменологічного аналізу літературного твору	6
4.	Феноменологія і онтологія літератури. Онтологічна сутність концепції твору мистецтва як єдиного цілого. Літературознавча онтологія Р.Інгардена	6
5.	Проблема відносин художнього тексту і його творця у вченні Р.Інгардена. Літературний твір як різновид інтенціонального буття. Архітектоніка художнього тексту	6
6.	Психоаналіз і фантазія письменника, психоаналіз і Я-митця. Повернення до неусвідомлюваного	6
7.	Сучасні психоаналітичні концепції сприйняття мистецтва (дослідження Ж.Лакана)	6
8.	Рецепція як повторне творення. Мистецтво й естетична комунікація у працях західноєвропейських інтелектуалів	6
9.	Феноменологічна естетика М.Дюфренна. Мистецтво як головна форма людської діяльності. Розробка категорії «естетичного досвіду», творчий процес і його суб'єктивна рецепція. Інтерес до категорії «естетичного сприйняття»	6
	Разом:	54

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН1 – словесний метод (лекція, бесіда, пояснення, доповідь, диспут, тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – творчий проєкт із застосуванням цифрових технологій.

9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

МО1 – усне або письмове опитування

МО2 – колоквіум,

МО3 – тестування;

МО4 – групові проєкти;

МО5 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ І УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Здобувач одержує оцінку **відмінно (100)**, якщо він:

- має системні теоретичні знання з дисципліни,
- **вільно** володіє спеціальною термінологією,
- виявляє міцні уміння і навички аналізу літературного, літературно-критичного матеріалу,
- аргументовано, з посиланням на тексти художніх творів, історико-літературні, літературно-критичні першоджерела, доводить власну думку,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни,
- самостійно здійснює дослідницьку діяльність у галузі психології, теорії літератури,
- безпомилково виконує письмові завдання в обсязі 100%;
- рівень мовленнєвої культури високий.

Здобувач одержує оцінку **відмінно (95)**, якщо він:

- виявляє **глибоке розуміння** основних понять і категорій з дисципліни,
- уміє аргументовано доводити власну думку, здатний системно аналізувати художні явища, виявляючи достатній рівень сформованості аналітичного й систематичного мислення,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни, але не включається до дослідницької діяльності,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією,
- безпомилково виконує письмові завдання в обсязі 95%,
- рівень мовленнєвої культури досить високий.

Здобувач одержує оцінку **відмінно (90)**, якщо він:

- виявляє **глибоке розуміння** основних понять і категорій з дисципліни,
- уміє аргументовано доводити власну думку, здатний системно аналізувати художні явища, допускаючи однак незначні помилки теоретичного й практичного характеру, які самостійно виправляє,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни, але не включається до дослідницької діяльності,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією,
- виконує письмові завдання в обсязі 90%,
- рівень мовленнєвої культури достатній.

Здобувач одержує оцінку **добре (85)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять і категорій з комплексу літературознавчих дисциплін, виявляючи **належний** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення,
- достатньо повно аналізує художні твори, виділяючи відповідні структурні елементи та демонструючи їх взаємозв'язок,
- відповідь аргументована, ілюстрована вдалими прикладами,

- володіє спеціальною літературознавчою термінологією, але допускає негрубі помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі 85%,
- рівень мовленнєвої культури достатній.

Здобувач одержує оцінку **добре (80)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять і категорій з дисципліни,
- достатньо повно аналізує художні твори, допускаючи помилки при виділенні їх структурних елементів та встановленні їх взаємозв'язку,
- володіє практичними вміннями і навичками відповідно до вимог курсу,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією, допускаючи незначні помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі 80%,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються незначні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **добре (75)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять і категорій з дисципліни, допускаючи незначні помилки,
- достатньо повно аналізує художні твори, допускаючи помилки при виділенні їх структурних елементів та встановленні їх взаємозв'язку,
- володіє практичними вміннями і навичками відповідно до вимог курсу,
- володіє спеціальною термінологією поверхово, допускає помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 2/3,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються незначні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **задовільно (70)**, якщо він:

- добре володіє навчальним матеріалом, спроможний із незначною сторонньою допомогою аналізувати, узагальнювати його,
- виявляє **розуміння** основних теоретичних, історико-літературних понять і категорій, розкриває їх взаємозв'язок, виявляючи **достатній** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення,
- володіє спеціальною термінологією поверхово, допускає значну кількість помилок теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 2/3,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **задовільно (65)**, якщо він

- не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, **невпевнено** викладає теоретичний, фактографічний, історико-літературний матеріал,
- **має недостатній** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення під час аналізу художнього твору, закономірностей розвитку літературного процесу,
- слабо володіє спеціальною термінологією, допускає значну кількість помилок теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 60%,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються значні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **задовільно (60)**, якщо він

- не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом,
- має **недостатній** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення під час аналізу художніх, розвитку літературного процесу,
- мовлення відзначається недостатньою осмисленістю і логічністю, бідністю словника, значною кількістю фактичних помилок,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 60%,
- рівень мовленнєвої культури низький, але допускаються значні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **незадовільно (55)**, якщо він

- не вміє вільно, логічно, аргументовано, чітко висловлюватись, відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення,
- не вміє аналізувати художні твори, допускаючи помилки при класифікації літературних явищ, визначенні їх місця та ролі у розвитку літературного процесу,
- рівень мовленнєвої культури низький, допускаються значні мовленнєві помилки,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 50%,
- не володіє спеціальною термінологією.

Здобувач одержує оцінку **незадовільно (35 і менше)**, якщо він

- не вміє аналізувати художні твори, допускаючи помилки при класифікації літературних явищ, визначенні їх місця та ролі у розвитку літературного процесу,
- відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення,
- робить грубі фактичні помилки; не може навести приклади; допускає значну кількість мовленнєвих помилок,
- виконує письмові завдання в обсязі не більше ніж 30% ,
- не володіє спеціальною термінологією.

Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74	задовільно		D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вивчення курсу завершується складанням **диференційного заліку**. Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за КТ – контрольні точки (70%) та КРЗМ – контрольні роботи змістових модулів (30%), набраних упродовж навчального семестру.

Кількість КТ – 3 (коефіцієнт – 0,2)

Кількість КРЗМ – 2 (коефіцієнт – 0,2)

Поточний контроль та самостійна робота					
Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2		Сума балів
КТ 1	КТ 2	КТ 3	КРЗМ 1	КРЗМ 2	
(Семінари 1-2)	(Семінари 3-4)	(Семінари 5-6)	(Семінари 7-8)	(Семінар 9)	100
20	20	20	20	20	

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

«Історія сучасних літературознавчих вчень» забезпечується робочою програмою навчальної дисципліни, силабусом, електронними конспектами лекцій, планами семінарських занять, навчальними тестовими завданнями, основними електронними підручниками та посібниками, науковими публікаціями (в тому числі й розробника цієї програми).

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Галич О.А., Назарець В.М., Васильєв Є.М. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича. Київ: Либідь, 2005. 488 с.
2. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика / Ганс-Георг Гадамер. К.: Юніверс, 2001. 288 с.
3. Дерріда Жак. Письмо та відмінність. К.: Основи, 2004. 602 с.
4. Зборовська Н.В. Психоаналіз і літературознавство. Київ: «Академвидав», 2003. 392 с.
5. Еко Умберто. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / [пер. Мар'яни Гірняк]/ Умберто Еко. Львів: Літопис, 2004. 652 с.
6. Квіт С. М. Герменевтика стилю: Монографія. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 143 с.
7. Крістева Юлія. Полілог / [пер. з фр. Петра Таращука]. Київ: Юніверс, 2005. – 480 с.
8. Література. Теорія. Методологія / [пер. з польськ. С. Яковенка; упорядк. і наук. ред. Д. Уліцької]. 2-ге вид. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 543 с.

9. Мітосек Зофія. Теорії літературних досліджень / [пер. з польськ. В.Гуменюка, наук. ред. В.Іванюка]. Сімферополь: Таврія, 2005. 408 с.
10. Нич Р. Світ тексту: постструктуралізм та літературознавство / [пер. з польськ. О. Галета]. Львів: Літопис, 2007. 316 с.
11. Павличко С. Д. Теорія літератури. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 679 с.
12. Рікер Поль. Ідеологія і утопія. К.: Дух і літера, 2005. 386 с.
13. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. – Львів: Літопис, 1996. – 634 с.
14. Теорія літератури в Польщі: Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. / упоряд. Б.Бакула; за заг. ред. В.Моренця; [пер. з польськ. С.Яковенка]. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 531 с.
15. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе / Цветан Тодоров; [пер. з фр. Є. Марічев]. К.: Видавн. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 164 с.
16. Удалов Віктор, Зубович Віктор, Полежаєва Тетяна. Складові літературознавства: Процес дослідження, цілісно-системна картина. Вид. 2-е, перероб. і доп. Київ – Луцьк: ВАД, 2005. 72 с.
17. Goloborodko, I., Kostikova, I., Goloborodko, E., Karpenko, N., & Girich, Z. (2021). Herta Muller's Modeling Estacade in the Novel "The Hunger Angel". Amazonia Investiga, Volume 10 - Issue 48: 150 – 156 / December, 2021.
18. Goloborodko, I., Kostikova, I., Bozhko, Y., Holoborodko, K., & Malenko, O. (2021). Bob Dylan's Art Concern: Semantic Acoustics of Poetic Texture. Amazonia Investiga, Volume 10 - Issue 46: 128 – 137 / October, 2021.

Допоміжна література

1. Абрамович С. Д. Зміст і складові поняття «література» як актуальна науково-методологічна проблема. Наук. вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ: Зб. наук. праць. Гуманітарні науки. Чернівці, 2005. Вип. 2 – 3. С. 6 – 12.
2. Бідюк О. В. Психологічний аналіз мікрообразів художнього тексту (творчість Ліни Костенко) Луцьк: Твердиня, 2009. 188 с.
3. Висоцька Н.О. Єдність множинного: американська література кінця ХХ – початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2010. 457 с.
4. Гром'як Р.Т. Ще раз про структуру і статус методології. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Літературознавство. 2008. № 8. С. 13 – 16.
5. Гундорова Т. Методологічний тиск. Критика. К., 2002. Ч. 12 (62). С. 14 – 16.
6. Гловінський М. Інтертекстуальність // Теорія літератури в Польщі: Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. / упоряд. Б.Бакула; за заг. ред. В.Моренця; [пер. з польськ. С. Яковенка]. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 284 – 309.
7. Голобородько Ярослав. АрхіТекСтура. АрхіТексТоніка: практикум fiction-критики // Мойсієнко Анатолій. Зелен-кущ на кам'янім узбіччі. К.: Інтерсервіс, 2022. С. 293 – 302.

8. Голобородько Ярослав. «Голосова» епіка Світлани Алексієвич: про Нобелів. лауреатку 2015 р. Всесвітня література в сучасній школі. 2020. № 4. С. 4 – 11 ; № 5. С. 4 – 11 ; № 6. С. 4 – 12.
9. Голобородько Ярослав. Літератограф Патріка Модіано. Східнослов'янська філологія: Збірник наукових праць. Випуск 31. Бахмут, 2019. С. 25 – 38.
10. Жост Ф. Порівняльне літературознавство як філософія літератури. Нариси з порівняльного літературознавства. Слово і час. 2007. № 5.
11. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с.
12. Еко Умберто. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / [пер. Олександра Глотова] / Умберто Еко. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
13. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч.Вінквіста та В.Тейлора / [пер. з англ. В.Шовкун; наук. ред. пер. О.Шевченко]. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003.
14. Квіт С. М. Основи герменевтики: Навч. посібник. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2003. 192 с.
15. Ковалів Ю.І. Абетка дисертанта: методологічні принципи написання дисертації: Посібник. Київ: Твім інтер, 2009. 460 с.
16. Козлик І.В. Методологія літературознавства як актуальна проблема (Стаття перша). Зарубіжна література в навчальних закладах. 2003. № 9. С.2 – 9.
17. Левчук Л. Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: [навч. посібник]. К. : Либідь, 2002. 255 с.
18. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 1 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К.: ВЦ «Академія», 2007. 608 с.
19. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 2 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К.: ВЦ «Академія», 2007. 624 с.
20. Літературознавчий словник-довідник / За редакцією Р.Т.Гром'яка, Ю.І.Коваліва, В.І.Теремка. К.: ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
21. Лотман Ю.М. До побудови теорії взаємодії культур (семіотичний аспект). Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 195 – 211.
22. Ребель Г.М. Методологічне значення поняття цілостності (полемическіе заметки). Літературознавчий збірник. Вип. 29 – 30. Донецьк: ДонНУ, 2007. С.13 – 31.
23. Сокол Л. Гіпертекст і постмодерністський роман. Слово і Час. 2002. № 11. – С.76 – 80.
24. Яусс Г. Р. Рецептивна естетика й літературна комунікація. Слово і час. 2007. № 6. С. 37 – 46.
25. Goloborodko, I., Lepetiukha, A. Virages des visions de Patrick Modiano. Neophilologus, volume 104, pages 165–176 (2020).

Інформаційні ресурси

1. <https://westudents.com.ua/knigi/255-storya-ukranskogo-literaturoznnavstva-nankomk.html>
2. <http://poetry.uazone.net/> - бібліотека української літератури «Поетика»
3. <http://www.ukrlib.com.ua/> - бібліотека української літератури

4. <http://www.ukrcenter.com/Література/Група/18963/Сучасні> – Український центр – Література
5. <http://litgazeta.com.ua/> – Українська літературна газета
6. <http://humanitas.ucsb.edu/shuttle/theory.html>
7. <http://littera.websib.ru/volsky/article.htm?>
8. <http://mirknig.com/.../1181436075-teoriya-liter>.
9. <http://obuk.ru/.../70857-teoriya-literatury-poyetika>
10. <http://pedved.ucoz.ru/publ/19>
11. www.ilnan.gov.ua/ru/CALSU.htm